

Visingsö

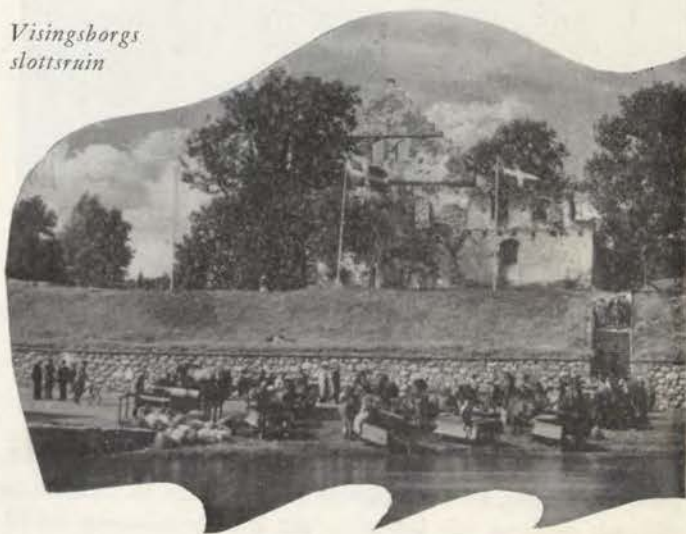
sagornas ö, som den kallats av några, *Visingsö*, konungarnas ö, greve Per Brahes, som den nämnts av andra, kan bli föremål för skiftande omdöme och belysning, allt efter betraktarens inställning: den kan ses ur sagans och legendens, historiens, det nutida, nyktra vardagslivets synpunkt. De gamla sagorna om ön — Wieselgren säger, att några av dem kunna tävla med de bästa i grekiska i skönhet och uttrycksfull symbolik — äro ganska väl kända. Fast en del av dem bära vissa omisskännliga särdrag, måste de på det hela taget betraktas som "vandrande sägner", vilka tagit vägen hit och smyckats till tid efter annan. Det historiska blickfångets Visingsö under tidig medeltid, folkungarna och under Per Brahes tid har däremot, isynnerhet den senare epoken, mera säkra och fasta konturer, och det är också från den tiden de flesta fornminnena stamma.

Resenären, som angör ön, möter också redan vid själva hamnen en bild från öns senare storhetstid, grevskapets, i den mäktiga ruinen av Per Brahes slott, det en gång så lysande Visingsborg, en skapelse, vördnadsvärd ännu i sin undergång. Och vänder han sitt öga mot öster, skall blicken där möta Brahehus, jaktslottet, som tecknar sin djärva siluett mot rymden högt ovan skogsåsarna på andra sidan sjön. Men vid södra udden av ön ruvar ännu ruinen

av Näs konungaborg över sina minnen, en gång säte för konungar av Sverkerska och Erikska ätterna och därefter för den store folkungen Magnus med tillnamnet Ladulås. Och vid norra spetsen skall en gång ett förhistoriskt slott ha stått. Somliga anse det endast som en skapelse av fantasien, men andra mena sig ha ett visst belägg för, att en mäktig byggnad en gång måste ha stått på denna plats.

*Visingsborgs
slottsruin*

REMMALAG

Nere vid hamnen tar resenären vanligen ett remmalag, detta för denna plats så karakteristiska åkdon och gör en tur över ön. Han reser förbi Brahekyrkan, fordom kallad Ströja och gör ett besök där; han skall möta minnen från svensk storhetstid, vilka stiga fram, litet stolt och yverboret, som den torde ha varit på grevens tid, men likväl sällsamt levande under valvens blå bandulärer vilka fladdra som segerfanor. Resenären fortsätter genom ett stycke vacker skog, förbi det gamla fasaneriet, som en gång på kung Oskars idylliska tid hade sin glansperiod, men nu är nedlagt, och når fram till byarna på öns mitt Tunnerstad och Kumlabý. Här klunga sig husen samman i gemytlig trevnad, omgivna av täppor och större eller mindre fruktodlingar, som tjäna öbon till förvärv, en bild av ön som den lever sitt liv av i dag. Ett besök på Visingsö i blomningstiden, då träden väva sina vita och skära valv från gård till gård eller i mognaden, då grenarna